

ДО

ЕТИЧНА комисия на Софийски университет

На вниманието на:

Г-жа доц. Валентина Кънева

Председател на Етичната комисия

София, 29 ноември 2020, 23 часа

Уважаема г-жо доц. Кънева,

Уважаеми колеги, членове на Етичната комисия,

Колегиално Ви благодаря за предоставената ми възможност да взема отношение по постъпил сигнал, във връзка с мои лекции във ФНОИ, по дисциплината „Социална работа с етнически групи“, от Септември 2020 г. Вашата покана получих на 23 ноември, в 16 часа.

Доколкото се информирам от медиите и фейсбук платформата Сигналът е **от вечерта на 11 ноември** (сряда), пуснат е чрез фейсбук разпространение (вечерта, в 19 часа). След това, **веднага на 12 ноември е обсъждан кампанийно чрез трите големи телевизии** в най-гледаното за политика време в 8 часа сутринта – **без мое** лично участие.

Едва в следващ момент (вероятно чак на 13 ноември, петък) този сигнал е официално депозиран по институционалния ред в Етичната комисия.

Този сигнал, съдържащ крайни квалификации по мой адрес, е от **„Студентско общество за равенство** при Софийски университет“ (моля, разрешете, за кратко по-долу да го изписвам като С.О.Р.). Това общество не ми бе известно до този момент. Съвсем не съм наясно **какво означава „при СУ“** – дали то е включено под някаква форма в официалната институционална структура на Университета?

Разбирам от Вашето второ официално писмо до мен (от 24 ноември), че Комисията **няма да разглежда равнопоставеното студентско писмо** – то дублира институционалните адресати на първото писмо и сигнал, но заема **обратната оценъчна** позиция. Обявеното основание е, че втората група студенти, също от Юридически факултет на Университета, впоследствие не са го депозирали официално и до Етичната комисия като специален орган.

Приемам, Вашето становище, че не Ви е дадено формално основание чрез официално депозиране и сезиране на Комисията (според писмото Ви до мен от 24 ноември). В същото време продължава да ме притеснява очакването, че **самата Комисия би била уязвима**, ако при своята оценка и становище към Академичното ръководство на Университета вземе предвид **единствено едната страна** в така разразилия се публичен дебат (вече от 19 дни).

При всички случаи приемам като валидна Вашата декларация, че при разглеждане на случая и обвиненията срещу мен Комисията ще се „отнесе отговорно и с разбиране“. Очаквам това – като проява на колегиално отношение и рационална добронамереност.

Уважаеми колеги от Комисията,

Съдържателно, в своя отговор ще се опитам да аргументирам НЕоснователността на обвиненията срещу моите визирани лекции, **произволността на обвинителната интерпретация** въз основа на **произволно извадени** от контекста думи и изрази – извадени от контекста на отделната лекция, както и на курса от 10 лекции като цяло..

В рамките на конкретното обвинение срещу моите лекции и публично злепоставящата ме медийна кампания, според мен, става дума за **фриволно боравене със обвинителни стереотипи**.

Те, има основания да се твърди, са в **смисловото поле на наложени напоследък идеологеми**. Идеологеми, които под знамената на либерализъм и неограничавана свобода за какво ли не – включително на словото и мисленето, на убежденията и тяхното публично споделяне, би следвало да се отнася и до академичната свобода в аудиториите, където да се мисли нестандартно и нецензурирано – **всъщност, по доста догматичен** и репресивен начин се опитват да налагат така нар. „политическа *коректност*“ от третото десетилетие на Глобализацията.

Имам усещане, че се опитват под знамената на свободата и социалното равенство, **всъщност, да ограничават публичния и университетския диалог по ключови** обществени проблеми, по **щекотливи теми и обществени рискове** – чрез табуиране на термини, чрез забраняване на публичното използване на съответни статистически данни и профили.

Сега това се прави чрез **масирана медийна и институционална кампания**, чрез атаки и обвинения, и чрез опит за **дискредитиране на мен** като университетски професор, още и като патриотичен български интелектуалец, както и като публичен анализатор и прогнозист. След това вероятно огънат би се стоварил и върху името и статута на други колеги в университетите, не само в Софийски университет.

Преди всичко става дума за **деликатните етно-народностни отношения и рискове** в съвременните така нар. „*мулти културни*“ общества в Европа.

Конкретно относно фаталните перспективи на **демографската криза и дори катастрофа**. Криза и катастрофа поради радикална промяна в културната и трудоспособната структури на гражданството и на обществото в България – тук съм известен с моите „непослушни“ таблици и графики, анализи и прогнози, тълкувания и обяснения още от 2004, после от 2009, и накрая от 2018 години.

Още, относно **масираната незаконна и рисковата имиграция** към Европа след 2014 г., прикрита зад хуманитарните потоци от „бежанци“, търсещи прием в зони за сигурност и човешки права в Европа – тук съм основен критичен телевизионен анализатор от 2015 г. Тогава **наред с колегата проф. Михаил Константинов**, от такива трибуни като предаването на БТВ в 8 сутринта. Тогава и в качеството ми на кандидат за кмет на Столицата София.

По-общо и принципно, но и съвсем прагматично, относно така нар. „*джендър революция*“ и „*джендър идеология*“, която се прокарва с особена настойчивост в Европа – тук имам

лична категорична опонираща позиция от 2017. Тогава избухна българският дебат за не-ратифициране на Истанбулската конвенция в България.

Подобни аргументирани и политически непослушни позиции съм заемал и преди това, отново от трибуната на всички основни медии, вкл. националните телевизии.

Уважаеми колеги от Комисията,

Всъщност, сами виждате, че при мен **двата ракурса са смесени и преплетени** – (1) на университетски преподавател в зоната на чистата мисъл и свободния дух, и наред с това (2) съм активен политически и идеологически анализатор в масовите медии, често с изпреварваща и категорична позиция, отклоняваща се от статуквото.

В своята университетска работа винаги съм се стремял **второто да не измества първото**. Но сами разбирате, че особено когато се преподават практически неща, които директно са свързани със специално законодателство, с остро дискутирани български и европейски политики, с манталитетно разломяване между лагери на патетични -фили и -фоби – в такава обществена ситуация в университетската аудитория се **говори за неща, които са на ръба на допустимото от страна на статуквото** и официално признатите за валидни теоретични и информационни дискурси.

Именно поради това, и точно този мой университетски курс, е обвинен и критикуван, че аз волно или неволно боравя със стереотипи (казвано е с негативна конотация). Че волно или неволно внушавам такива негативни стереотипи спрямо определени общности, културни модели, степен на цивилизационно развитие, културна общностна автономия, специфични начини на мислене и поведение на хора, групи и общности, които са обект на социална работа, на социален маркетинг, и изобщо – на социалната политика на и в държавата.

Уважаема г-жо доц. Кънева,

Уважаеми колеги, членове на Етичната комисия,

Позволете ми да изразя **личното си мнение и недоумения относно крайните** квалификации, артикулирани чрез прокурорска словесност. Те съдържат и преки предложения за наказания и санкции над мен и други подобни университетски преподаватели – написани и формулирани в Сигнала, който Комисията обсъжда и по основателността на който очакваме да се произнесе.

Първи текст от Сигнала:

- **С.О.Р.: обществото от студенти се обявява „против курса – в настоящия му вид и съдържание“, при това става дума за „категорично против“.**
- М.М.: Разбира се, че съм съгласен критично да се дискутира върху авторския ми университетски курс „Социална работа с етнически групи“. Приемам обосновани аргументи и предложения. **Отворен съм за професионална и гражданска дискусия**. По принцип си мисля, че всеки курс от лекции не само, че може, но и всяка следваща учебна година би било добре да се **обновява и допълва**. Това го предполага и изисква **динамиката на времето, както и взискателността** на съвременните студенти.

- М.М.: Всяка следваща учебна година, аз самият предлагам на студентите един подобен и **подобряван въпросник – с анотация** към всеки от въпросите и темите. Коригирам ги и ги допълвам всяка следваща учебна година. Студентите сами ми подсказват необходимост от конкретни неща.
- М.М.: Аз самият всяка следваща година **съзрявам като мислене** по основните теми и дискурси. Привличам нова статистика, използвам данни и профили от последни достъпни емпирични изследвания, приваждам актуални практически примери, реагирам на широко дискутирани в медиите и във фейсбук мнения, казуси и житейски колизии. **Правя препратки към актуални автори и полезни книги**, към полезни методики и инструментариум в практическата работа.
- М.М.: Въвеждам **нови мои авторски схеми и теоретични модели**. Обяснявам как те могат и следва да бъдат използвани от практиците – като методология в тяхната конкретна работа на терен, при осмисляне на нещата и предизвикателствата, при тяхната подготовка за конкретна практическа работа.

Втори текст от Сигнала:

- **С.О.Р.:** с каква аргументация **Обществото стига до „категоричното против“? Защото и доколкото моите лекции били „изпълнени с расистко, ксенофобско и антисемитско съдържание“.**
- М.М.: Тук дори не мога за кажа, че съм принципно несъгласен с подобни екстремни квалификации. По-скоро **съм изненадан** и вече 19 дни гледам отново 10-те лекции, чета текстовите анотации към всяка една от тях, вирам се в здравия си разум, търся препратки към авторитетни автори и терминологични дефиниции – и ... НЕ успявам да открия **убедителни свидетелства и доказателства за подобни** крайни квалификации.
- М.М.: **„расистки“**. Вижте, самите термини „раса“ и „расистки“ мисля, че НЕ са използвани във въпросните 10 часа видеолекции. **Не са използвани и в реалните лекции**, доколкото това, което виждате в ютюб-канала ми не е редактирано. Не си мислете, че там аз съм съкратил нещо, в което съм уязвим – че съм го отрязал и скрил, за да избегна евентуални обвинения. При монтажа на тези видеолекции са махани единствено предихателни паузи от живия разговор.
- М.М.: **„расистки“**. Мисля си, че по никакъв начин и НЕ внушавам такива стереотипи. Единственото, което правя в тези лекции е да **акцентирам на културната специфика**, на особеностите на манталитета и емоционална реактивност, на поведенчески стереотипи, на специфични форми на само-стигматизиране, и др. под. Това е **просто реализъм**. Нужен е за добрата практическа дейност на социалните работници на терен – за да са **подготвени и адекватни**, когато отиват сред и работят със съответни хора и групи, общности и под-общности.
- М.М.: Това е логиката на професията. Убеден съм, че без това социалните работници **не биха могли да бъдат ефективни**, няма как да постигат желани резултати, а и самите те да се предпазват от **професионалното прегаряне и отчайване**. Преподавам **според мярата на професията и нейните реални** обстоятелства, а не според мярата на някакви идеологически предразсъдъци, налагани чрез съвременна „политическа **коректност**“ и „**идеологемна цензура**“.
- М.М.: **„ксенофобски“**. И тук ми е трудно да се съглася. НЕ виждам някъде да съм пледирал определени общности и под-общности да бъдат изгонвани от България.

Точно обратното. **Приемам старите малцинства като специфични компоненти на българската нация** – така или иначе формираща се поне през последните два века. Обсъждам единствено и само **способността на отделни части** от тях за интегриране, тяхното желание за интегриране или при някои техни части за дезинтегриране и само-сегрегиране. Обсъждам и случаи, когато **части от тези общности субективно играят роля на чужди диаспори**, с които враждебни на България сили от други страни могат да се изкушават да злоупотребяват.

- М.М.: В такива случаи и сред такива под-общности на отделни етно-народностни малцинства предизвикателствата пред социалните работници се **удвояват или утрояват като деликатност и като сложност**, както и като нужна предварителна подготовка, за да са адекватни и ефективни на терен.
- М.М.: Всичко това ми се струва **обратно на приписваната ми злонамерена ксенофобия**. Ако видите и новите лекции, които успях тези дни да кача в моя ютюб-канал – лекции Седем и Девет, и особено обобщаващата този курс лекция Десет – то бихте видели, че става дума единствено и само за формули на приобщаване, за стимулиране на **процеси на акултуриране** към българската социална и нормативна среда, както и за минимизиране на опитите чрез форми за асимилиране да се увеличи дозата интегрираност и да се намали рисковият потенциал на част от визираните групи и под-общности.
- М.М.: **„расистки и ксенофобски“**. Ако това бе истина, то аз в своите лекции би трябвало да разкроявам социалната картина за българите-християни като ядро на нацията, и като домакини в своята собствена държава, като едно-народностно мнозинство в страната. И съответно реципрочно да очертавам в абсолютизирани и само в черни краски малцинствата – стари и нови в България, имигрантите и бежанците, всички етно-народностни общности с различна религиозна принадлежност и културен модел на мислене и поведение, на начин на живот и мотивация за интегрираност.
- М.М.: отново Ви призовавам да изгледате **последната Десета** от лекциите. Качих я в моя YouTube канал преди три дни. Мисля, че в нея ясно се вижда, че не правя никакво разкрояване на едните, както и не правя злонамерено злепоставяне на другите. Старая се винаги подходът ми да е **диференциран и конкретизиран**.
- М.М.: Тук мога да бъда по-категоричен и да кажа, че горните абсолютизирани квалификации са **просто една спекулация** от страна на С.О.Р. При всяко обсъждане винаги и настойчиво правя **уговорката, че когато говорим за проблемни и рискови характеристики и прояви, то не става дума за имагинерния субект – малцинство като цяло, а прагматично само и единствено за части от него, за специфични под-общности** от него. Това би следвало да е видно от С.О.Р. в първите седем лекции, които бяха достъпни в моя ютюб-канал към 11 ноември.
- М.М.: напр. **никога не обобщавам за циганите изобщо**, а само за определени техни под-общности, за гета и квартали, за техни слоеве в ниската част на стратификационната пирамида. Дали са много или малко – това е съвсем друг въпрос, и той следва да се търси в статистиката на НСИ, НОИ и Полицията, както и в достоверни и представителни емпирични проучвания.
- М.М.: напр. **никога не обобщавам относно новите внасяни малцинства** под формата на незаконна имиграция и бежанци от конфликтни военни и размирни райони. Изрично правя културно разграничение, напр. между Афганистанци и Сирийци. При това за Афганистанците също не обобщавам – става ясно, че визирам онези от тях,

които **идват от пустинни скалисти планински зони**, които културно са още в зората на цивилизацията, в епохата на скотовъдните общества, на пред-държавни и кланово-племенни форми на обществена организация, която цивилизационно е отдалечена от европейската цивилизация на XXI век с хилядолетия назад.

- М.М.: тук се изкушавам да Ви спомена само някои от **класическите автори** в това цивилизационно поле. **Арнълд Тойнби** с неговото изследване на историята – за **възникването и развитието на цивилизациите, но и за разпадането и разлагането на цивилизациите**, както и за перспективите на Западната цивилизация в този методологически ракурс и дискурс. От 1922 до 1961 г. той изследва и пише конкретно за **възхода и упадък на 21 цивилизации, а после редуцира списъка до 13 цивилизации**, като отпадат така нар. второстепенни и недоразвити цивилизации, освен това той си позволява да изследва и анализира цивилизации, които са спрели развитието си. И накрая достига до възгледа за **пет основни цивилизации** в съвременния свят. Това е отпечатано преди 86 години. Но то едва днес в Европа става болезнено прагматично актуално – и то точно в полето на „**мулти-културните**“ идеологически догми и в зоната на съответните политически практики.
- М.М.: Тук мога да добавя от себе си, че **ние българите**, според този цивилизационен модел, сме **със сдвоена и преплетена принадлежност** – едновременно към православната и към западната цивилизации. Тази удвоеност и сдвоеност ни създава доста проблеми – **и идентификационни, и като разломеност** на интелигенцията ни, и като политически колизии, и като трудно удържано мисловно и ценностно равновесие вътре в самите нас като народ и нация.
- М.М.: освен това, **сме гранична страна и народ** пред третата основна цивилизация – ислямската, която през последните десетилетия е в **безспорен процес на разрастване и завземане** на нови пространства. Тук има основания да се търсят и намират преки **исторически аналогии** на сегашната ни държавна и национална ситуация с онази наша драматична ситуация от XIV век.
- М.М.: В потвърждение на една такава концепция и практически политизиран анализ (визирам Тойнби) е прогнозата от преди 15 години от други автори за формиране на **смесено и съчетано цивилизационно пространство в Европа**, което дори си има и знаковото име ЕврАбия. Ние, преподавателите, трябва да учим студентите си на тези и такива неща. За да знаят, и за да могат да участват откъм положителните страни на този мащабен исторически процес.
- М.М.: Между другото, нека спомена, че Тойнби не крие, че е **историк-интуитивист**, и че не се придържа догматично само и единствено към скрупулъзно доказани емпирични факти. Научната интуиция той поставя в широкия хоризонт на визията за Света и на **мащабните процеси** в него.
- М.М.: мисля си, че това днес е свързано с понятието „**експерт**“. Но не в изопачения му и принизен бюрократичен смисъл. А в смисъла на знаещ и виждащ специалист – **високо нагоре в полето на чистата мисъл** и теоретичното моделиране, както и **далеч напред въз основа** на научната интуиция и социологическото въображение.
- М.М.: други двама широко обсъждани и предизвикали широк научен и обществен дебат са **Самюъл Хънтингтън** с неговата книга за Сблъсъкът на цивилизациите от 1993, както и **Франсиз Фукуяма** с неговата малка, но изключително прогностична книга за Социалните и обществените разломи в съвременното западно общество от 1999. Петнадесет години по-късно той написа и предупреждаващата книга за **Политическият и обществен упадък** на съвременните западни общества.

- М.М.: И като съм тръгнал така нека спомена още един знаков автор – **Ален Менк** с неговата книга от 1993 г. за „**Новото средновековие**“ в сърцето и перифериите на Западната цивилизация. За днешното връщане към тъмните страни и краски на отминалото Средновековие – чрез сриване на **легитимния принцип** на властта, чрез заменянето му с **принципа на силата**, чрез роенето и разрастването на така нар. „**зони на здрача**“, чрез практическото опровергаване на оптимистичната конвергентна теория на авторитет като **Реймон Арон**.
- М.М.: това е книга за така нар. от Менк „**колективна слепота**“ и за стъпкването на „**разума на най-ниското му стъпало**“ под напора на така нар. „**корпоративистка демокрация**“ с налаганата в нея „**икономическа джунгла**“. Това е изключително смела и прогностична книга за важните и съдбоносните промени в обществата и държавите ни през последните 30 години.
- М.М.: нека завърша изреждането като спомена още две изключителни книги, които съм готов да препоръчвам на моите особено любознателни студенти, които докато ги обучаваме за прагматични ситуации и модуси на ефективно действие, издигат ума си и по-високо до по-абстрактно и теоретико-методологическо осмисляне на нещата. Книгата на **Фернан Бродел** „**Грамматика на цивилизациите**“, 1987. Знаете за нея. В нея, с оглед на този курс, според мен, най-ценното е възгледът за цивилизациите като различни и често пъти трудно съчетаващи се „**колективни менталности**“. В този ракурс той подробно разглежда така нар. „**не-европейски цивилизации**“ в пряката им съпоставка с „**европейските цивилизации**“.
- М.М.: нека отбележа и един изключително полезен и евристичен сборник от статии и студии на 36 автора – „**Чужденецът и всекидневието**“, 2013 г. Декларирам, че това за мен е обогатяващо и стимулиращо четиво. В същото време ми се иска да отбележа, че в този сборник са събрани автори от един доста **различен на моя парадигмален ракурс** – дискурсът на така нар. „**социална феноменология**“. Не случайно сега, в разгорялата се публична дискусия, доста колеги именно от този професионален кръг и клуб подкрепиха становището и гневът на С.О.Р. спрямо моите лекции и съдържанието им.
- М.М.: В разгорялата се дискусия след 11 ноември някои мои колеги от Софийски университет си позволиха да ме упрекнат, че си позволявам да преподавам въпросната дисциплина на базата на **своята некомпетентност**. Съжалявам да го чуя и прочета за себе си – не е приятно. Но повече съжалявам за тях самите – те би следвало да са способни да оценят съчетаването от мен на професионална компетентност не само в полето на теоретична и парадигмална подготовка, но заедно с боравене с актуална статистика за какви ли не неща, както и заедно със собствени емпирични представителни изследвания.
- М.М.: нека тук ги осведомя, че през последните 22 години в полето на социалните дейности и услуги съм работил и общувал с **най-изявени български специалисти** при преподаването на социална работа и педагогика. Това са множество колеги от **психологията и социалната психология**, в сферите на **затворите и нарко-зависимостите**, при работата с **възрастни и с деца, със самотни майки** и по случаи на **домашно насилие**, и какво ли още не. Това от биографията ми не е излишно да се знае. И колегиално да се уважаваме повече.
- М.М.: и накрая – нещо, което наистина ме удиви – обвинението в „**антисемитско съдържание**“. Във връзка с това, пак моля, вижте последната Десета лекция. Вижте и само 2-3-те споменавания на „евреи“ в предишните лекции. Никъде една запетайка не съм казал против количествено миниатюрната етно-народностна група

в България. Дори им правя **нещо като реклама**. Говоря за умението им да се позиционират по горните етажи на стратификационната пирамида, да заемат много от елитните позиции в държавата и корпорациите, медиите и изкуството в България. Говоря, че са съхранили в модерни и цивилизовани форми семейните си норми и традиции. Говоря, че умеят да зареждат децата и внуците си с огромно знание и просветеност, с трудолюбие и умение да изявяват своите таланти, с ценностно поставяне на знанието и интелекта като свръх ценност сред личните ресурси за житейски просперитет. Говоря, че сред себе си те **нямат огромна част от социалните проблеми и беди, които виждаме като масово разпространение** сред други етно-народностни и културно-обособени общности в България. Какво от това не е факт? Какво от това е обидно? Какво от това предизвика тази екстрена и екстремна контра реакция още в първите дни след 11 ноември? Наистина не разбирам!

- М.М.: и нека тук Ви съобща един мой **биографичен факт**. Семейството ми от много десетилетия е в близки приятелски и колегиални отношения с не малко евреи, с не малко арменци, с не малко гърци в България. Аз дори издадох ценна биографична книга на **най-високо поставения еврейн в България до 1989** (Нико Яхиел. Тодор Живков и личната власт. 1997. Стр. 448) През 1988 г. бях 10 дни на посещение в Израел, дори станах Хаджия в Ерусалим. И сега имам приятели и колеги от Израел. И последно, през 2015 г., по време на моята изборна кампания в качеството ми на кандидат за кмет на Столицата София, проведохме **специална среща в Еврейския културен дом**. Организатори и домакини бяха от организацията на българските евреи Шалом. Присъстваха и активно участваха над 40 души. Срещата се ръководеше от тогавашните председател и зам.-председател на Шалом.
- М.М.: и при всичкото това откъде ми се стовари това обвинение в „*антисемитизъм*“? При това бяха направени някакви аналогии с така нар. „*Кристална нощ*“ в Германия и Австрия от 9-10 ноември 1938 г. Просто недоумявам, и досега. Моите обвинители знаят ли, че там и тогава става дума за разграбени и опожарени 180 синагоги, за разграбени 800 магазина на евреи, за 30 хиляди евреи изпратени в концентрационни лагери. Тези активисти нали не са забравили, че ние сме в България и че **уникалният български народ не е допуснал депортиране на евреите от своята територия?** Могат да отидат в Кюстендил и да видят паметника на един достоен човек, който е бил в центъра на това **всенародно дело тогава**. Аз лично се гордея, че съм българин и че **ние спасихме тогава българските евреи**, а после през 1948 г. дадохме **възможност на над 45 хиляди** от тях мирно и с благодарност да се преселят в своята заветна родина Израел.
- М.М.: да са живи и здрави студентите от С.О.Р. Надявам се, някога като се запознаем, те да са така добри да ми обяснят и разяснят горното си обвинение и гневност.

Трети текст от Сигнала:

- **С.О.Р.: обвинението срещу мен е, че „разгръщам крайно десни теории“...**
- М.М.: опасявам се, че и тук има някакво недоразумение. Аз съм познат и разпознаван в публичното пространство като „*ляв интелектуалец, ляво причастен анализатор*“. И, изведнъж, ми се приписва голям грях, че изненадващо съм се пребоядисал в десен, и то в крайно десен.
- М.М.: мисля си, че грешката се състои в използване на **изместена координата** при оценяването. В тематиката и в проблематиката, в очертаването на културната

специфика на обекта в една ефективна социална работа опозицията не е „политическо ляво – политическо дясно“. **Адекватната опозиция за оценка би била „патриотично – космополитно“ или подобното „национално – глобалистко“**, още и опозицията „реалистично – идеологемно“, още опозицията „социално културно консервативно – културно прогресистко неолиберално“.

- М.М.: това са **тънки понятийни** и методологически разграничавания. От студенти трудно може да се иска да са достатъчно компетентни да ги прокарват в детайли и с ясно експлициране на специфичното съдържание. Но бих се радвал журналистите и колегите, които пишат осъдително в тази публична дискусия да помислят малко по-задълбочено. Това би било от полза за публиката.
- М.М.: опасявам се, че всички студенти, журналисти и колеги, които търсят обвинителен патос в това, че уж съм си позволил да застана на чужди ми десни позиции, всъщност, са попаднали в **мисловната клопка на идеологемни стереотипи** и на елементаризирани политически предразсъдъци.

Четвърти текст от Сигнала:

- **С.О.Р.: обръща се в една от лекциите си към една от студентките вместо с името ѝ, с „майката на две деца“.** Това било обидно.
- М.М.: Това обвинение с прокурорски интонации също ме завари неподготвен. Аз в лекциите си **скъсявам психичната дистанция**, опитвам се да се говори шеговито, правя възможното да създам емоционална предразположеност. Та, в този ракурс, и моето обръщение към една от студентките, която се притесняваше, че двете ѝ малки дечица тичат в стаята зад нея. Изрично ѝ казах да не се притеснява, доколкото няма нищо по-хубаво от такива дечица, и че това никак не ми пречи в лекцията. Момичето се успокои, пусна си камерата, бе **усмихната и предразположена**, и така продължихме нататък.
- М.М.: самата тя не показва признаци **нито на обида, нито дори на стъписване** от моята реакция. Не разбирам С.О.Р. защо, от нейно име, в разрез с реакцията ѝ, се опитват нея да използват срещу мен – в качеството ѝ на обект уж на дискриминация, и на някакво си уж обидно отношение, може би и на сексизъм от моя страна, и още други подобни произволни интерпретации.
- М.М.: моля, гледайте въпросната лекция, изгледайте и всички последващи лекции, в които тази студентка по никакъв начин не показва някакво притеснение, пък още по-малко обиденост.

Пети текст от Сигнала:

- **С.О.Р.: било нередно да обсъждам в този курс със студентите драстично различните детеродни норми сред различните етно-народностни общности и техни под-общности.** Това било дискриминационно и дискриминиращо.
- М.М.: напр. да съобщя и обсъждам статистически данни (официални от НСИ), според които детеродната норма при българските циганки, при огромна част от тях, е **3-4 пъти по-висока** от тази при българките-християнки, особено при образованата и високо социализираната част от тях. Данни, според които детеродната норма при циганките е **близо 2 пъти по-висока** от тази на българските туркини, особено при образованата и високо социализираната част от тях. Било нередно и дискриминационно, че въз основа и чрез една такава драстично по-висока общностна детеродна

норма малцинството на българските цигани се разраства ускорено – както абсолютно като брой такова население, така и относително като процент от населението и сред нацията като цяло.

Шести текст от Сигнала:

- **С.О.Р:** разширява обвинителната си платформа и ме обвинява, че неправилно съм доказвал, че циганите сега в България са „привилегировано малцинство“.
- М.М.: това си е съвсем сериозно обвинение. Не че съм ги нарекъл „малцинство“. А че са по същество и като ежедневни практически събития в ролята на „привилегировано“. „Привилегировано малцинство“ от страна на политиката и държавата, от голяма част от кметовете и общините в страната, в София и Пловдив, в Катунца и ..., от страна на официозните медии и настоящата „политическа коректност“, както и във формулите и ключовите думи при съответна **цензура върху публичния дебат**.
- М.М.: тук се опасявам и **търся убежище в огромното количество медийни публикации** за конкретни факти и събития. Искане ми се да намеря защитен заслон в словесността на **не малко управляващи и опозиционни партии и техните лидерски** говорители от годините след 2001 г., след 2009 г., след 2014 г.
- М.М.: тук дори си припомням, с човешко и колегиално прискърбие, за **бруталната кончина на един наш колега Професор** (проф. Станимир Калоянов, преподавател в Софийски университет и НВУ), пребит в кафене в бл. 29 и сред блоковото пространство на кв. Захарна фабрика, гостувал на абитуриентско тържество, преди 15-ина години, пребит по особено жесток начин от разгневена тълпа от съседното гето. И отказът от страна на Полиция и Прокуратура тогава да направят ефективно разследване, за да има осъден убиец, както и за да се направи убедителна публична демонстрация от Властта, че тя иска и е в състояние да се справя с такива злощастни случаи. Това си е „привилегия“, „**колективна привилегия**“, „**малцинствена колективна привилегия**“ – тук давам само **един от многото злощастни примери** за това.
- М.М.: в моите лекции **не съм давал такъв драстичен пример**, който би могъл да възбуди „**негативни стереотипи**“, и по този начин аз да се окажа в ролята на човек, който продуцира „**рискови предразсъдъци**“. Даваните и обсъжданите от мен примери са далеч **по-безобидни и битови**. За ток и вода. За неплатени сметки. И други подобни.
- М.М.: подобни неща имат своето място в лекции по тази дисциплина. Но не толкова като факти от живота. А в основния **ракурс на културни специфики, на специфични граждански нагласи, на предварително дистанцирана или дори враждебна нагласа** срещу хората от институциите, вкл. срещу хората от социалните служби, които трябва да работят сред такива общности, сред техните квартали, в тяхната битова среда. **Единствено и само в този ракурс** и съдържателна функция в тези мои оспорвани лекции. Това по никакъв начин НЕ би следвало да се интерпретира като опит да се насаждат някакви негативни стереотипи или някакви рискови предразсъдъци спрямо такива контингенти от населението като обект на социална работа.
- **С.О.Р.:** възмущение как е възможно да намерявам за някаква си „**диктатурка**“, когато се обсъжда **капацитетът на държавата да се справя с подобни**

девиантни и криминални форми на малцинствена етно-културна проява в реалното общество.

- М.М.: това от моя страна е само нещо **подметнато, на два пъти**, в живия разговор, с очевидна **доза шеговитост**, в целият 10-часов цикъл от лекции. Но странно защо се тълкува от С.О.Р. като нещо непроситимо. Вероятно според тях е непроситимо от гледна точка на днешния крайно либерален политически и идеологически дискурс.
- М.М.: да, но аз самият в лекцията **опонирам на репликата** на една от студентките, че оправията е чрез крайно радикална диктатура. Обяснявам, че визираният от нея диктаторски обществен **азиатски модел е абсолютно неприложим** в сегашна Европа, в нашата либерално-демократична политическа и ценностна зона. И толкоз, с това темата се затваря в лекцията.

Седми текст от Сигнала:

- **С.О.Р.: призовава се Ректорът на СУ и академичните органи на Факултет ФНОИ да предприемат конкретни наказателни мерки. Прекратяване на договор. Заменяне на учебната програма.**
- М.М.: това добре. ФНОИ и Катедрата преди всяка следваща учебна година имат право и често на практика актуализират Учебния план за всяка специалност, разместват учебни дисциплини, сменят титуляри на отделни дисциплини, изискват конкретни промени в учебната програма по всяка от дисциплините, за които преценят, че това е нужно. Това е постоянна и **самоподразбираща се практика** в СУ и ФНОИ.
- М.М.: от моя страна няма никакъв проблем, ако бъде решено такива неща да се случат и с дискутираната дисциплина „*Социална работа с етно групи*“ – за редовна и задочна форма на обучение.
- М.М.: още се иска от Университета да изготви своя политика, включваща и конкретни мерки, както и съответни поправки в Правилника за устройството и дейността на СУ. И това добре.
- М.М.: но, доколкото ми е известно, СУ и сега си има ясно дефинирана политика, и тя е с ясно дефинирани принципи. Не виждам резон въпросното С.О.Р. да създава **невярна обществена представа**, че тези неща в СУ ги нямало, и в този смисъл, че СУ бил изостанал от съответните съвременни изисквания и демократични норми.
- **М.М.: С.О.Р. подхвърля необосновано и неконкретизирано обвинение, че „зачестяват случаи на преподаватели, които защитават расистки, фашистки, антисемитски“, сексистки и ксенофобски псевдонаучни тези, както и съответни „конспиративни теории“.**
- М.М.: значи, какво излиза? Че, видите ли, Софийският университет вече се е **препълнил с някакви злостни конспиратори**, и това са цяла група преподаватели, и СУ трябва да им се „противопостави *яростно*“.
- М.М.: от тук аз неволно си правя извод, че атаката срещу мен е, всъщност, атака и **пропагандна кампания срещу цяла група** обявени за крайно опасни и злостни преподаватели в СУ. Страхувам се за себе си. Плаша се за колегите се.
- М.М.: и накрая, за капак, цялата тази патетика е обявено, че е под знамената на „*прогреса*“, и срещу някакви си „*реакционери*“. Какво да опонирам на едно такова обвинение, възглас и призив от С.О.Р. към Ръководството на СУ и ФНОИ? Признавам, че се чувствам безпомощен!

- М.М.: само искам да кажа, че **моят баща е бил поставен в такава** драматична огнена ситуация в началото на 60-те години, когато написва мъничката вестникарска статийка „*Защо да не бъдем модерни?*“ Казвам това единствено поради връзката, която се прави между **баща, син и внук в най-злостните** публикации чрез една група от медии.

Уважаеми колеги,

знам, че около моята глава се **събират гневни облаци още от 2004 г.**

Тогава за първи път казах и **показах с числа и динамични статистически редове**, че става „*циганизиране* на раждаемостта“ в България. Позволих си да го изрека пред медиите в Парламента и после да опиша **драматичната ни демографска криза** в един Доклад от България към Икономическия и социален съвет в Брюксел.

Знам за облаци после **през 2009 г., когато написах голяма монография** за структурата на населението и трудовите ресурси в България и въведох още в заглавието термина „*цивилизационно раз-слояване*“, има цяла 4-та раздел от 100 страници, посветена на „*цивилизационното раз-слояване и (не)съвместимост*“ сред населението и гражданските структури в България. Тази моя книга е широко известна в академичните среди и е многократно цитирана.

Знам за облаци **после от 2011 и 2017 г.**, когато на два пъти публикувах своя студия относно така нар. „*Български етнически модел*“ и ролята на ДПС в него – за социалните и цивилизационни резултати от него, за идеологемите и социалните му реалности, за утопията и антиутопията в него. Моля, вижте двете студии в моя сайт.

Зная и за прегрешението си **през 2015 г.** да публикувам студия за вълната от „бежанци“ към Европа. В нея конкретно се говори и обяснява за цивилизационната **заплаха и риск** от тях и чрез тях за България и за българите – като значим европейски народ с висока културна традиция и още по-висок исторически дух и цивилизационна духовност.

Разбирам, че съм дал твърде много поводи – (1) с научното си творчество, с академичните си публикации; (2) с конкретните си авторски емпирични изследвания; (3) с телевизионните си анализи и позиции. Но знаете ли какво не разбирам? Не разбирам защо чак сега се осмелиха да ме атакуват по този радикален начин?

Любопитно ми е! Датата е 10-11 ноември 2020. Тази дата е свързана с няколко значими събития в миналото. Някак странно съвпада и с еуфорията от победата на президентските избори в САЩ. Но нека не потъвам в мътните води на конспиративното въображение. Това се вижда, че вреди.

Уважаема г-жо доц. Кънева,

Уважаеми колеги, членове на Етичната комисия,

Разбирате, че очаквам с интерес и с нетърпение Вашето отсъждане по казуса и по скандала. Разбирам деликатната ситуация, в която ще трябва да се произнесете.

Желая Ви добро здраве.

Разчитам на рационална и колегиална добросъвестност.

Готов съм да Ви предоставя допълнителна информация по всеки въпрос, който би Ви заинтересувал и така да подпомогна аргументирането на Вашето решение и становище.

С УВАЖЕНИЕ И
НА ВАШЕ РАЗПОЛОЖЕНИЕ,

Проф. Михаил Мирчев

София, 29 ноември, неделя, 23 часа

Бележка от проф. Мирчев:

Това мое становище до Етична комисия на СУ бе публикувано и достъпно от началото на Декември 2020 в моя сайт www.mirchev.bg.

Сега го намирате в сайта в рубрика „Реч на ОМРАЗА или реч на ЗАГРИЖЕНОСТ“, в под-рубриката „ТЕКСТОВЕ-отговори от проф. Михаил Мирчев по скандалния казус“.